

“Det er jo bundet op på en eller anden uhæmmet frivillighed

Jeppe Sengupta Carstensen er ansvarshavende redaktør på naturtidsskriftet Ny Jord. For ham opstår arbejdet ud fra en indre nødvendighed og en pligtfølelse i forhold til at mobilisere forandring og skabe plads til nye erkendelser.

SIMON ØST VEJBÆK

Da det seneste nummer af tidsskriftet for naturkritik Ny Jord udkom i december sidste år, var det en iøjnefaldende udgivelse. Det skriggule omslag, udgivelsens formgivning og grafiske udtryk, og så selvfølgelig størrelsen, massive 650 siders naturkritik, bidrog til at 3.-4. udgave af Ny Jord fik en ærefrygtindgydende aura.

Alligevel er det lykkedes at sælge flere tusinde eksemplarer. Hæderligt for en skønlitterær udgivelse på det danske bogmarked. For et naturkritisk tidsskrift er det en mindre sensation.

»Det har været ret overraskende for os, at det har kunnet lade sig gøre, og at alle har taget imod det uden de store beklagelser«, fortæller ansvarshavende redaktør Jeppe Sengupta Carstensen beskedent igennem en skramlet telefonforbindelse fra Svendborg, hvor han bor.

Ny Jord opstod i 2015 »af både en indre og en ydre nødvendighed«, fordi der ifølge Jeppe Sengupta Carstensen manglede et publicistisk organ i det danske mediebillede, som kunne præsentere nogle behandlinger af klima-, miljø- og økologikrisen, der ikke var bundet op på overskrifter og biodiversitetsrapporter. Her kan tidsskriftet noget andet.

»Der er simpelthen mere plads hos os – til andre formater, til et andet tempo og en anden måde at omgås historien på. Der behøver ikke være samme form for aktualitet som i de journalistiske medier«, siger han og uddyber:

»Vi føler, at vi står et sted, hvor vi bliver nødt til at se os selv som et fænomen her på planeten, som skal forholde os til nogle lidt andre tidshorisonter end blot det, der foregår i det her årti«.

Naturkritik i omløb

Ny Jord byder på meget forskelligartede bidrag. Seneste nummer rummer alt fra August Strindbergs 'Celestografier' til en tekst om Ursula Reuter Christiansens malerier af bl.a. sussexhøns samt biolog Mikkel Stoltzes essay om vand og de små organismer, der bebor det, komplet med fotografier af flørløse vanddyr som bred vandkalv, skrædder og det livgivende lungemos.

Fra den fjerne fortid til den umiddelbare nutid, fra det store kosmos til en dugdråbe på et græsstrå. Alle eksemplarer, som peger på misforholdet mellem os mennesker og vores forhold til verden.

Og det er netop denne kobling af tek-

ster fra en række forskellige discipliner, der er årsagen til, at tidsskriftet også har cirkuleret uden for de snævre akademiske sfærer.

»I og med at vi har prøvet at aktivere den klassiske naturinteresserede læser ved inddragelsen af biologer, som har en

ret stor kreds af læsere i hele landet, så er der kommet en naturlig spredning. Det tror jeg også har gjort, at der er foregået en brobygning mellem nogle miljøer: at de klassiske naturinteresserede møder dem, der er mere interesseret i kunst og litteratur. Det har måske gjort, at der generelt har været flere læsere på lige den her form for udgivelse, end der normalt har været«, siger Jeppe Sengupta Carstensen.

Aktivismens eksistensbetingelser

Men selv om tidsskriftet nyder stigende opmærksomhed fra både læsere og forlags- og museumsverden, er de på Ny Jord stadig afhængige af fondsmidler. Og skulle man være i tvivl, er det stadig ingen lukrativ forretning at drive en sådan udgivelsespraksis. Det er faktisk ikke rigtig til at leve af.

»Vi bruger stadig alle penge på kerneproduktionen; grafisk formgivning, korrekturlæsning, som jeg synes er fucking vigtigt, og især det tunge oversætterarbejde«.

»Men vi gider ikke drive kursusvirk-

somhed eller stræbe efter en eller anden psykopatisk høj mediestøtte ved at lægge vores formater om. Det bliver tit forceret, og jeg kender mange, der har brækket nakken på at forsøge at professionalisere den her form for publicisme«.

Jordemodermænd

Jeppe Sengupta Carstensen underviser i naturkritik på Roskilde Festival Højskole, ligesom han har enkelte andre projekter i gang, hvor han kan trække løn ud. Men man får indtrykket af, at han har indrettet sit liv, så det går op med den dårligt betalte idealistiske praksis.

»Jeg er jo en form for jordemodermænd. Det er med min bopæl i den her ret ruinøse og meget billige embedsbolig i Svendborg, at det kan lade sig gøre«.

Så din kone er altså en form for mæcen?

»Det er både min kone – og fondsgivere og gig-økonomien (hvor arbejdstageren sælger sin arbejdskraft fra opgave til opgave, red.). Sådan har det altid været, og sådan bliver det nok også ved med at være. Så kan man diskutere mæcenens rolle i dag. Om det er statens midler, kulturvaskede penge fra de private fonde, eller om det er en familieøkonomi, der har den funktion. Alle finder jo bare deres model, og så er der nogen, der kan gøre det ved siden af et brødjob. Der er jeg nok bare lidt mere ekstrem. Jeg har også åndsfæller, der er endt i Danske Banks hvidvaskafdeling. Der er mange valg at tage i livet«.

Men synes du ikke selv, at du er kompromitteret, når du er afhængig af offentlige midler?

»Vi har i hvert fald fået rigtig frie rammer af Statens Kunstfond. Og man kan sige, at det har været begrænsede midler, så det er også begrænset, hvad de kan kræve af os«.

Med hatten i hånden

Fondsbevillinger er et vilkår for meget kunst og kultur i dag. Der skal være en »lille bureaukrat« tilknyttet et projekt, hvis det skal leve. På samme måde som det er vigtigt også at have revisorer og bogholdere, mener Jeppe Sengupta Carstensen.

»Men«, slår han fast, »vi laver det her på en form for kærlighed til litteraturen og naturen. Og det er jo bundet op på en eller anden uhæmmet frivillighed. En form for altruisme. Det er umuligt at gøre det kompromisløst på andre måder«.

Derfor går alt overskud stadig til kerneproduktionen. Men selv om man hos Ny Jord gerne ville kunne honorere alle led i produktionen, lader det sig ikke gøre endnu.

Det skyldes bl.a., at redaktionen er så omstændelig, og bidragene så forskelligartede, fra oversættere, billedkunstnere, geologer og litterater. Og derfor har man besluttet at uddele løn alt efter bidragsydernes livssituation.

»Er de fastansatte akademikere eller løstansatte freelancere? Det er ret afgørende. Mange af vores oversættere sidder eksempelvis som gymnasielæktorer. Og mange af dem er tilknyttet på frivillig basis, for de har en fast indtægt, og det her er deres passion. Hvis de kan sidde med et par glas vin om aftenen og nøgle med en oversættelse, så er de jo lykkelige«.

simon.o.vejbaek@pol.dk

PRIVATEN.

En stor del af det redaktionelle arbejde på naturtidsskriftet Ny Jord sker fra Jeppe Carstensens privatadresse i Svendborg. Blandt Tripp Trapp-stole og barnevogne.

Foto: Jesper Houborg

